

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE VERBO DEI|| scripto & non scripto,|| QVATVOR LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

II. Quid sit, & quotuplex traditio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53828)

Catholicæ; Gaspar CARDILLVS Villalpandæus in libello de Traditionibus.

Ex hereticis præcipuè contra traditiones scripserunt Ioannes CALVINVS lib. 4. Instit. cap. 8. §. 6. 7. 8. & cap. 10. §. 18. 19. 20. & in antidoto ad sess. 4. Concilij Tridentini; Ioan. BREN- TIVS in suis Prolegomenis contra Petrum à Soto; Martinus KEMNITIVS in lib. quem inscripsit, Theologiæ Iesuitarum præcipua capita; & prolixissimè in examine Concilij Tridentini examinans decretum de Traditionibus, quod habetur sess. 4. & quidam Hermannus HAMELMANNVS, qui nuper edidit ingens volumen contra traditiones, quod diuisit in tres libros Prolegomenorum, & deinde in tres partes operis præcipui, quarum quælibet multos libros habet.

CAPVT II.

Quid sit, & quotuplex traditio.

NOMEN traditionis generale est, & significat omnem doctrinam siue scriptam, siue non scriptam, quæ ab vno communicatur alteri. Exodi 17. *Scribe hoc ob monumentum in libro, & trade in auribus Iosue.* Act. 6. Lex Moysis scripta vocatur traditio. *Audiuimus eum dicentem, quoniam IESVS destruet locum istum, & mutabit traditiones, quas tradidit nobis Moses.* At 1. Cor. II. *Ego enim accepi à Domino, quod & tradidi vobis.* Traditio vocatur doctrina viua voce exposita; & 2. Thess. 2. *Tenete traditiones, quas accepistis, siue per sermonem, siue per epistolam.*

Tametsi verò traditionis nomen generale sit, tamen hoc ipsum nomen accommodatum est à Theologis ad significandam tantum doctrinam non scriptam. Sic IRENAEVS lib. 3. cap. 2. *Euenit, inquit, neque Scripturis, neque traditioni consentire eos.* TERTULLIANVS lib. de corona militis: *Si legem, inquit, postules, Scripturam nullam inuenies, traditio tibi prætenditur auctrix, &c.* CYPRIANVS lib. 2. epist. 3. *Admonitos autem nos scias, vt in calice Domini offerendo Domini- ca traditio seruetur, & calix, qui in commemorationem eius offertur, mixtus vino offeratur.* Quem locum falsò Kemnitius exponit de traditione scripta. nusquam enim in toto Euan- gelio aut epistolis Apostolorum scriptum est, vt calix mixtus

T 5 vino,

11 vino, id est, vinum, & aqua offerantur. Ad eundem modum fe-
 11 re omnes veteres nomen traditionis pro non scripta doctri-
 11 na vsurpant. & hoc modo deinceps vtemur hoc nomine.

Vocatur autem doctrina non scripta, nō ea quæ nusquam
 scripta est, sed quæ non est scripta à primo auctore. exemplo
 sit Baptismus paruulorum. Paruulos baptizandos, vocatur
 traditio Apostolica non scripta, quia non inuenitur, hoc scri-
 ptum in vlllo Apostolico libro, tametsi scriptum est in libris
ferè omnium veterum Patrum.

Prior partitio Est autem duplex partitio traditionum; prior sumitur pe-
 nes auctores traditionum; posterior penes materiam. Prior
 est, in traditiones diuinas, Apostolicas, Ecclesiasticas. Præ-
NAE dicuntur, quæ acceptæ sunt ab ipso Christo Apostolo
 docente, & nusquam in diuinis literis inueniuntur: talia sunt
 ea quæ ad materiam & formam Sacramentorum pertinent.
 pauca enim de his habemus in diuinis literis, & tamen cer-
 tum est Sacramentorum essentiam non potuisse, nisi à Chris-
to institui. Propterea enim Apostolus I. Corin. II. loquens de
 Sacramento Eucharistiæ dicebat: Ega enim accepi à Domino
quod & tradidi vobis.

APOSTOLICAE traditiones propriè dicuntur ille, quæ ab
 Apostolis institutæ sunt, non tamen sine assistentia Spiritus
sancti, & nihilominus non exstant scriptæ in eorum episto-
 lis: quale est ieiunium Quadragesimæ, & quatuor tempo-
rum, & alia multa, de quibus postea. Solent tamen interdum
 etiam diuinæ traditiones dici Apostolicæ, & Apostolicæ di-
 cuntur diuinæ: diuinæ traditiones dicuntur Apostolicæ, non
 quod ab illis sint institutæ, sed quod ab eis primùm Ecclesiæ
 traditæ sint, cum ipsi seorsim eas à Christo accepissent: & A-
 postolicæ dicuntur diuinæ, non quod eas Deus immediate
 instituerit, sed quod non sine spiritu Dei eas Apostoli insti-
 tuerint. Quo modo omnes epistolæ Apostolorum dicuntur
 diuina & Apostolica scripta, etiam si quædam in eis sint præ-
 cepta diuina, & quædam propriè Apostolica, vt patet ex illis
 prioribus ad Cor. 7. Præcipio non ego, sed Dominus, & postea, Do-
co ego, non Dominus.

ECCLESIASTICAE traditiones propriè dicuntur confir-
tudines quædam antiquæ vel à prælatis, vel à populis incho-
 atæ, quæ paulatim tacito consensu populorum vim legis obti-
 nuerunt.

nuerunt. Et quidem traditiones diuinæ eandem vim habent, quam diuina præcepta, siue diuina doctrina scripta in Euangelis: & similiter Apostolicæ traditiones non scriptæ eandem vim habent, quam Apostolicæ traditiones scriptæ, vt in Concilio Tridentino sess. 4. asseritur, & ratio est manifesta; nam verbum Dei non est tale, nec habet vllam auctoritatem, quia scriptum est in membranis, sed quia à Deo profectum est vel immediatè, vt sunt sermones Domini, vel mediantibus Apostolis, vt est decretum Apostolorum Act. 15. Neq; hoc negant, aut negare possunt hæretici: nam, vt postea dicemus, non est quæstio, quanta sit vis diuinæ aut Apostolicæ traditionis, sed an sit aliqua traditio verè diuina aut Apostolica.

Ecclesiasticæ autè traditiones eandem vim habent, quam decreta, & constitutiones Ecclesiæ scriptæ: nam etiam in Republica ciuili eadem vis est consuetudinum ad probatarum, & legum scriptarum. vt patet dist. 1. can. consuetudo, & l. diurna. ff. de legibus.

ALTERA partitio traditionum est penes materiam, in traditiones de fide, & traditiones de moribus: quæ rursus aut sunt perpetuæ, aut temporales; & vel vniuersales, vel particulares, vel necessaria, vel libera. Traditio DE FIDE est, quod B. Maria semper fuerit virgo; quod quatuor sint tantum Euangelia, &c. Traditio ad MORES pertinens est, quod signum Crucis in fronte pingendum sit, quod certis diebus ieiunia, aut festa celebranda, &c.

Traditio PERPETVA est, quæ instituitur, vt semper seruetur, vsque ad mundi consummationem, vt in exemplis positis. TEMPORALIS est, quæ instituitur ad certum tempus, vt observatio legalium quarundam cæremoniarum, quæ seruandæ erant vsque ad plenam Euangelij promulgationem, vt facilius Ecclesia ex Iudæis & Gentibus coalesceret.

Traditio VNIVERSALIS est, quæ toti Ecclesiæ seruanda traditur, qualis est Paschatis, Pentecostes, & similibus magnorum festorum observatio, vt B. Augustinus docet epistola 118. PARTICVLARIS est, quæ traditur vni tantum, aut pluribus Ecclesiis, qualis erat tempore Augustini ieiunium Sabbathi, quod Petrus Rom. Ecclesiæ tradiderat, & ab ea sola, & quibusdam aliis seruabatur, vt Augustinus docet epistola 86. ad Casulanum.

Tradi-

Altera partitio

Traditio NECESSARIA est, quæ traditur in forma præcepti, vt celebratio Paschæ die Dominico post decimam quartam Lunam Martij. LIBERA est, quæ traditur in forma consilij, vt aspergio aquæ lustralis, & similia.

CAPVT III.

Explicatur status questionis, & mendacia quædam aduersariorum deteguntur.

CONTROVERSA igitur inter nos, & hæreticos in duobus consistit. PRIMUM est, quod nos asserimus, in Scripturis non contineri expressè totam doctrinam necessariam, siue de fide, siue de moribus: & proinde præter verbum Dei scriptum, requiri etiam verbum Dei non scriptum, id est, diuinas & Apostolicas traditiones.

At ipsi docent, in Scripturis omnia contineri, ad fidem, & mores necessaria, & proinde non esse opus vlllo verbo non scripto. LUTHERVS in comment. cap. I. ad Gal. Neque aliter inquit, doctrina in Ecclesia traditur, & audiri debet, quam per verbum Dei, hoc est, sancta Scriptura. Doctores, & auditores alij cum sua doctrina, anathema sunt. IOAN. BRISTIVS in Prolegomenis, cap. de traditionibus. Perfpicue, inquit, significat Apostolus, quòd nulla traditio contra, & præter testimonia Scriptura agnoscenda sit pro dogmate necessario ad salutem. IOANNES CALVINVS lib. 4. Institut. cap. 8. 4. Esto igitur, inquit, hoc firmum axioma: non aliud habendum esse Dei verbum, cui detur in Ecclesia locus, quam quòd legimus in primùm, & Prophetis, deinde scriptis Apostolicis contineri. MARTINUS KEMNITIVS in examine Concilij Trident. sess. 4. cap. 1. repetit, hunc esse statum questionis, an Scripturae contineant omnia dogmata ad salutem necessaria: & scilicet negare, nos negare.

SECUNDO dissidemus, quod illi existimant, Apostolos quidem quædam instituisse præter Scripturam, quæ ad ritum & ordinem Ecclesiæ pertinent, quæ tamen non sint necessaria, nec præcepta, sed libera: Nihil autem tradidisse præter Scripturam, ad fidem aut mores necessario pertinens; id clarè docet

Luth.

Brant.

Calv.

Kemnitius